

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cismădiei Nr. 3.

Se prenumeră și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 4 Ianuarie st. v.

Prin aventul, de care au fost cuprinși în revoluțiunea dela 1848, prin tenacitatea lor în timpul absolutismului și prin propaganda făcută de emigrații lor, Maghiarii au isbutit să preocupe pe popoarele culte în favorul lor, și nimic poate mai mult decât aceasta nu i-a ajutat să creeze o pozițiune excepțională în monarhie. Se credea, că în adevăr ei sînt meuniți a crea o nouă epocă de înflorire în viața monarhiei și că prin ei monarhia consolidată își va câștiga o înrîurire hotărîtoare în Orient, și de aceea străinătatea a primit cu deosebită satisfacțiune schimbarea ce s'a făcut în urma catastrofei dela 1866 în organizarea internă a monarhiei.

În curînd s'au pierdut însă iluziunile frumoase, pe care și-le făcuse Europa cultă despre Maghiari.

În primii ani ai domniei maghiare se credea, că Maghiarii nu pot să facă treabă, fiindcă au să se lupte cu relele moștenite, și lumea aștepta, ca națiunea maghiară să-și formeze oamenii chemați a dovedi aptitudinile ei de element alcătuitor de stat. Ani au trecut însă și ear' ani fără ca stările din Ungaria să se fi îndreptat, din contră ele merg din rău în mai rău.

Astfel a străbătut în cercuri din ce în ce mai largi convingerea, că nu are națiunea maghiară aptitudinile, pe care ar trebui să le aibă, pentru-ca să poată conduce ea singură afacerile statului ungar.

O simte astăzi aceasta chiar și partea mai luminată a cercurilor politice maghiare.

„Budapester Tagblatt“, organul opozițiunii moderate, vorbind în numărul dela 10 Ianuarie despre justiția Ungariei, înfățișează impresiunea, pe care stările create și susținute de actualul guvern trebuie să o producă în străinătate.

„Străinătatea! — dice „B. Tagblatt.“ — Odi-noară îi venia din Ungaria vestea despre lupte eroice pentru independență și întocmai ca și cântecul despre perirea Nibelungilor scirea despre înfrângerea noastră a sguđuit toate inimile iubitoare de libertate. Atunci, când națiunea umbla pe căile spinoase ale robiei, viile simpatii ale popoarelor culte au ferit-o de nimicire. Ear' astăzi? Astăzi străinătatea primesce din Ungaria sciri despre neomenoase acte de violență, despre scandaluri polițiale, despre turburări suferite de nenorociții, care au fost uitați prin tenniți. Nu voim să zugrăvim chinurile celor ce au ajuns a fi jertfe ale neglijenței judecătorilor, nu să-și înfățișăm, cum din minut în minut așteaptă în deșert mântuirea lor, cum toată clipa ce o petrec pe nedrept în închisoare se prefăce în vecinicie, cum ei își perd nădejdea, că se poate găsi dreptate în Ungaria, — și cer ajutorul celui de sus, — ne temem ca nu cumva românțeri străini să iee temnițele noastre drept „folle“ pentru scene hidoase, care, legate de cuvîntul „Ungaria“ s'ar încuibă în inimile maselor și ar peta pentru totdeauna reputațiunea ferii noastre. Dacă s'ar mai întempla, de ce să ne ărească Dumnezeu, ca ear' să ajungem în săptămâna patimilor, ca geniul maghiar să fie ear' răstignit pe cruce, zadarnic am mai căuta simpatii mângăioase ale altor popoare.“

Fără îndoială! — căci simpatiile nu li se cuvîin decât celor ce sufer ori celor ce alină suferințe, ear' națiunea maghiară, scăpată odată ea însași de suferințe, a făcut pe alții să suferă chiar mai greu decum suferise ea însași odinioară.

Ar fi fost un lucru firesc, ca, ajunși odată la putere, Maghiarii să ăică: Să-și arătăm acum lumii, să le arătăm înainte de toate popoarelor din Ungaria, cât este de bine, ca noi să conducem afacerile publice. În loc de aceasta însă ei au arătat, cât este de rău chiar și pentru ei însiși, ca țeara să fie chivernisită de dînșii. Și e preste puțină să aruncăm o privire asupra domniei lor, fără ca să ne aducem aminte de sluga ajunsă la stăpînire. S'au plâns mereu, că sînt jigniți în desvoltarea lor, că li se calcă drepturile, că sînt ruinați prin o administrațiune arbitrară; ajungînd însă ei însiși la stăpînire, au jignit ei pe alții în desvoltare, au călcat ei drepturile altora și s'au administrat chiar mai rău decum fuseseră de „opresorii lor“ și au compromis cu desăvîrșire cauza liberalismului în Ungaria.

Nici că se putea însă altfel.

Maghiarii au împărțit cetățenii Ungariei în două categorii, fii adevărați și dușmani ai patriei, și îndată-ce s'a admis, că este un merit a le face nedreptate „dușmanilor“, urma de sine, ca mai curînd ori mai târziu să li se facă tuturora aceeași nedreptate, perđându-se cu desăvîrșire sentimentul comunității de interese, care ne leagă pe toți.

Revistă politică.

Sibiu, 4 Ianuarie st. v.

Dieta Ungariei a avut în 14 a. l. c. n. o ședință încâtva mai interesantă, ca cele premergătoare. S'a continuat desbaterea asupra budgetului ministerului de comerț și la finea ședinții a înaintat deputatul Ugron Gabor din stînga extremă o interpelațiune de tot caracteristică. Cel dintău vorbitor a fost Emerie Visi, redactorul răspundător al ăiarului „Nemzet“. Prima vorbire în casa deputaților a acestui nou deputat a fost cu un interes viu ascultată decătră membrii aceleia. El a împreunat interesele agriculturii cu cestiunile societății și s'a nisuit din resputeri a lua în apărare politica guvernului pe terenul economic. După el a mai vorbit Almásy, Busbach și Otto Herman. Vorbă multă, ispravă puțină. Discursurile tuturor culminează într'aceea, că trebuie lucrat mai mult pe terenul economic și întru desvoltarea comerțului și a industriei, ear' opoziționalii stăruesc tare pe lîngă crearea teritorului vamal independent. În fine a mai ținut contele Albert Apponyi un discurs lung, la ce 'i-au dat ansă îndeosebi unele expectorațiuni de ale lui Emerie Visi.

Amănându-se continuarea pertractării pe ședința următoare, Ugron Gabor își înaintează interpelațiunea cătră ministrul delîngă Maiestatea Sa. Ansă la interpelațiunea aceasta a dat balul de curte, ce s'a ținut în castelul de Buda. Cu ocaziunea aceea anume petrecînd Maiestatea Sa monarhul în capitala Ungariei, felicitările de anul nou le-a primit intendantul suprem de

curte austriac și tot acesta a arangiat și balul de curte. Pe Ugron și consortii 'l-a indignat preste măsură neatențiunea aceasta din partea monarhului față cu pretențiunile extremiștilor Unguri, cari ar întoarcă, să poată, toată monarhia cu picioarele la deal. Ce copilărie! A face atăta svon dintr'o formalitate. Căci formalitate este tot oficiul unui intendant suprem de curte chiar după dreptul public maghiar. Așa credem, că preste interpelațiunea domnului Ugron Gabor, după-ce ministrul delîngă Maiestatea Sa îl va clasifica, se va trece curînd la ordinea ăilii. Interpelațiunea din cuvînt în cuvînt e următoarea:

„Considerînd, că Ungaria își are intendantul suprem de curte propriu; considerînd, că funcționarii Austriei nu pot funcționa oficios în Ungaria și viceverse, întreb: Are cunoscînță domnul ministru despre aceea, că pentru Maiestatea Sa, Augustul nostru rege a primit felicitările de anul nou intendantul suprem de curte împărătesc austriac prelîngă preterarea intendantului suprem de curte maghiar? Are cunoscînță despre aceea, că balul de curte dat în castelul reg. unguresc s'a arangiat tot de intendantul suprem de curte austriac prelîngă preterarea intendantului maghiar? Dacă are cunoscînță despre toate acestea, ce a dispus, ca pentru viitor să nu mai fie într'un astfel de mod dejosită autoritatea statului maghiar și demnitatea intendantului suprem de curte maghiar?“

Guvernul maghiar s'a declarat înaintea mai multor membri ai episcopatului, că e aplicat a face cu privire la episcopii titulari cele mai mari concesiuni, dacă s'ar pute face un compromis în cestiunea reformei casei de sus. După cum se spune însă, propunerea aceasta s'a respins.

Puțin timp a mai ținut și bucuria ăiaristicii maghiare cu privire la Croația. Erau încântați s'ermani de energia desvoltată de baronul K huen-Héderváry. Curînd s'au desamăgit, și acuma dacă mai au atăta chibzuială, de a prevedea, că ău cu focul nu e bine a te juca, și că de amenințarea banului cu aplicarea măsurilor drastice, poporul croat nu s'a spăriat de loc, — ar trebui să mai lase din fudulie și îngămfare și să pregătească mai bine terenul pentru o împăcare favorabilă, satisfăcîndu-se pretențiilor juste ale Croaților. Ședința dietei croate din 14 a l. c. într'u atăta a fost de sgomotoasă și putem ăice că nemulțumirea s'a manifestat într'un grad atît de mare, încât cu greu credem, că focul aprins de cătră Maghiari în Croația se va mai pute stînge. Și frații Maghiari întru atăta sînt de zăpăciți, de nu sînt în stare să judece, că neîndestulirea aceasta, care nu numai la Croați, ci și la celelalte popoare de sub stăpînirea lor, se manifestează pe ăi ce merge, poate să devină desastroasă pentru monarhia întregă. Și ușor se poate întempla, ca Ungurii, cari în timpii critici pentru monarhia noastră formau quasi scutul ei, prin politica lor de subjugare și maghiarisare forțată de până acuma, ađi mîne să devină contrarul aceleia, ce au fost odinioară.

Ceea-ce a rostit deputatul Barcici Mercuri în dieta Croației a fost tălmăcirea simțimentelor poporului croat, care popor, precum și Românii, a fost totdeauna unul dintre cele mai dinastice popoare.

Nu ne mirăm, dacă în condițiunile, în cari se află astăzi Croația în raportul ei față cu Ungaria, iritațiunea a erupt într'un grad așa de mare, încât trebuie să se auđă în dieta Croației vorbiri atît de anticonstituționale și putem ăice revoluționare, cum a fost și interpelațiunea deputatului Barcici, pe care o reproducem și noi la alt loc în tot cuprinsul ei.

Ocupându-se „Reichsanzeiger“-ul din Berlin cu lucrurile polone, le ia sub critică și serie între altele următoarele: „Sub titlul „Przeglad powszechu“ (revistă generală) edă Iesuitul din Cracovia, P. Morawski în companie cu mai mulți soți de princip, o broșură lunară, a cărei tendență este, de a susține idea restaurării Poloniei între Polonii supuși Prusiei, Austriei și Rusiei. Intenția aceasta se adeverece și prin faptul, că ăiarul numit are colaboratori din toate părțile și țările pe unde locuiesc Polonii, și a legat conexiuni publicistice dela „Lioland polon“ până cătră Dalmația. Se înțelege de sine, că prin publicațiunile aceste se ved firele roșii ale urei de Nemți și ale fanatismului ultramontan, și că sub firma fidelității cătră credința catolică, se nutrește numai dispoziția în contra ordinii de stat“. Despre enunciările acestea ale „Reichsanzeiger“-ului ăice „Gazeta Narodowa“, că s'ar fi publicat la inițiativa Rusiei, care nu caută cu ochi buni la pregătirile pentru festivitatea milenarului apostolilor slavi Cyril și Method, privindu-le ca o manifestațiune din partea panslavismului din Austria, și care ia în nume de rău „Przeglad“-ului aceea, că el ca organ al comitetului sərbătoririi, lucră întru succesul acelei festivități cu atăta energie.

„Politische Korrespondenz“ anunciă, că în pertractările bisericesci-politice cu regimul domnesce armistițiu complet. Și aceasta se poate adserie înpregiurării, că cancelarul german e cuprins cu desăvîrșire de planurile politicii coloniale. Într'egirii scaunului episcopal vacant din Limburg se vor face nouă greutăți. Vaticanul poate să aștepte, până se va întoarcă atențiunea principelui de Bismarck asupra cestiunilor bisericesci politice.

Din Salonichi se depeșează ăiarului „Pol. Corr.“, că cercurile bulgare privesc cu multă îngrijire la călătoria atașatului militar englez maior Troller prin Macedonia, de frică, că raporturile sale basate pe informațiuni din partea Bulgarilor nu vor corespunde lucrurilor, cari se petrec de facto în țeară.

Din dieta Croației.

Ședința dela 14 l. c. n. a dietei croate a fost una dintre cele mai sgomotoase. ăiarele maghiare mai ăilele aceste aduceau laude Banului Khuen-Héderváry pentru energia cu care acesta pășese în contra „agitatorilor Starceviciani“. „Pesti Napló“ în numărul de ieri al seu așteaptă — e de credința copilului, că Héderváry va aduce prin energia sa cestiunea croată la o rezolvare pe placul Maghiarilor, căci ăice „Pesti Napló“ despre Banul Héderváry: „Constatăm cu plăcere, că a enunțiat clar unitatea statului maghiar“. Nu așa însă ougetă Starceviciani. Reproducăm decursul ședinții dela 14 l. c. n. Ea ne arată, că Banul Héderváry nu e omul care să pacifice lucrurile încurcate din Croația.

La ordinea zilei a fost amendamentul, ce deputatul Frank a voit să facă la proiectul pentru indemnitate. Decursul ședinții a fost următorul:

Dr. Frank: Amendamentul meu e o urmare logică a convicțiilor mele dezvoltate la desbaterea generală, că cuota de 45% din percepțiunile Croației, cari servesc spre acoperirea cerințelor bugetului autonom al Croației, nu aparțin bugetului comun din dieta ungară și prin urmare toate mijloacele, cari servesc spre hotărârea acestei cuote, sânt de a se supune dietei provinciale. În contra acestei concepții a pășit mai de curând Șram; decât că Șram se mișcă cu expunerile sale în un circulus vitiosus. (Sgomot în dreapta.)

Președintele: Provoacă pe vorbitor să nu polemizeze. (Protestări în stânga.)

Dr. Frank: Tangenta autonomă a Croației, după Șram, ar trebui băgată în bugetul comun al Croației, deoarece de acolo se țin și percepțiunile Croației, întru cât aceste întrec preliminarele comune. Acest plus corespunde tangentei noastre, dar' cu ce drept se bagă acele în bugetul comun? Acest plus e al Croației și cu aceea dieta ungurească n'are de a face. (Aprobări în stânga.) Expunerea lui Gyurkovics e o falsificare a faptelor și e o concepție de tot nedreaptă.

Președintele: Provoacă pe vorbitor ca să nu polemizeze. (Sgomot în stânga.)

Starcevic: Acolo au vorbit 4—5 deputați; pe noi nu ne lasă să ajungem la cuvânt.

Camenar: Lăsați să vorbească! Ascultați! S'auzim!

Dr. Frank: Gyurkovics susține că tangenta Croației trebuie băgată în bugetul comun, pentru-că Ungaria stă bună pentru plățirea celor 45% așa după cum s'au votat deși acele nu intră în Croația; Croația nu e scurtată prin aceasta în dreptul său, deoarece în cei din urmă zece ani ea a primit totdeauna cele 45% deși restanțele de dări ale Croației în acest timp au întrecut suma de cinci milioane.

Aceste date nu consună cu legea. Nu Ungaria stă bună pentru cele 45%, ci Croația însăși, care primește numai din propriile sale venituri cele 45%; prin urmare Ungaria nu are lipsă de stee bună. Dările se incassează punctual; o dovadă despre aceasta e, că orașul Agram la sfârșitul lui Decembrie a plătit aproape cu 800 fl. mai mult decât face datoria sa anuală; și tot asemene și împregiurimea Croației. Noi am învățat deja a plăti regulat contribuția. (Aprobări viue în stânga.)

Gyurkovics susține că și în bugetul actual al dietei unguresci, la percepțiunile ministerului de finanțe au fost indicate specificat și percepțiunile Croației. — Această aserțiune e nedreaptă, deoarece bugetul e o lege; bugetul din acest an nici nu s'a votat definitiv și cu atât mai puțin s'a sancționat; numai ca lege

e bugetul hotărât. În legea comună de buget trebuie specificat anumit cu cât contribuie Croația la cheltuielile comune; fiindcă aceasta nu se face, procedera e necorectă.

Polemizând cu Banul vorbitorul continuă: — Banul i-a dat lui epiteze deosebite: original, frivol etc. Nu voiesc să reflectez la aceste, deoarece presupun că va veni un timp, când Banul nu va avea gust de aceste expresiuni. (Aprobări din stânga.) Voiesc să restorn declarațiunile obiective ale Banului și sperez că ținând cont de cuvintele *noblesse oblige*, Banul își va retrage cuvintele. Banul susține, că tangenta noastră trebuie să vină în bugetul comun, deoarece la dincontră în prima nu va pute plăti salariile. Banul e de părere, că bugetul este o lege a erogațiilor statului și tot aceasta o susține și despre percepțiunile acestuia. O lege despre erogațiuni nu e bugetul, deoarece partea cea mai mare a erogațiilor, precum salariile funcționarilor, sânt normate prin legi speciale și prin urmare nu sânt avizate la votarea bugetului sau a indemnității. Pentru funcționari, pentru armată etc. nu există 1 Ianuarie separat. Gagele trebuie solvite în prima Decembrie tot astfel ca și în prima Ianuarie. Funcționarul își trage salariul pe baza unei legi, care rămâne totdeauna în valoare, și fără votarea bugetului. Astfel stă lucrul și cu percepțiunile, cari se regulează apoi earăși prin legi deosebite financiare, anume prin legile de credit ale administrațiunii și ale contribuției. (Aprobări animate din stânga.)

Vorbitorul voiesc să-și comprobeze apoi dișele sale prin citirea unui pasagiu din cartea lui Stein „Știința financiară“, — președintele însă îl oprește. Larmă mare în stânga; strigări: Lasă-l să cetească! Voim să auzim! Vouă vi e rușine!

Frank (continuând): Banul susține că dieta comună ungurească nu desbate asupra tangentei noastre autonome, ci partidele se exprimă asupra Croației la votarea sumei. În aceasta zace mărțurisirea că dieta votează tangenta noastră, ia prin urmare asupra acesteia o concluziune; aceasta însă e hotărât în contra ș-lui 8 din legea de tranșacție, conform căruia numai bugetul comun se ține de dieta comună. Banul numește idea mea despre diete mai restrînse și mai largi, originală și întrebă că în ce lege stă aceea? Eu mă provoc la legea de naționalități din 1868 unde se țice: Dieta ungurească a legat o convențiune cu dieta provincială croată, conform căreia convențiuni, Croații au dreptul de a se folosi în dieta comună de limba lor croată. Aci sânt numiți toți trei factorii: Dieta ungurească și dieta provincială croată, cari la oaltă compun dieta comună. Conform legilor unguresci există deci o dietă ungurească și o dietă ungurească comună. Legea deosebesce ambele concepte și de aceea determină §. 13 al tranșacției, care creează dieta comună, că aceasta e

de a se convoca pentru rezolvarea chestiunilor comune.

Vorbitorul reprobă epitetul de „frivol“ ce i l-a dat Banul și țice că conform tranșacției, Croația avea să plătească pentru afacerile comune 1.900.000, acum însă plătesce 10 milioane și afară de aceea comuniunea aceasta, după cum se practicează astăzi, va mai înghiți multe milioane nenumerate de ale Croației.

Frank voiesc să citeze dovezi pentru întărirea acestei aserțiuni a sa. Președintele declară că nu-i mai permite a vorbi în această afacere sub cuvânt, că nu aparține aci și îi detrage vorbitorului cuvântul. (Sgomot mare în stânga; strigări: Ascultați dovețile! Acesta e un scandal! Libertatea vorbirii!)

Bacarci (întors către președintele): Dacă e cavalier, să lase să vorbească! —

Starcevic: Aceasta e libertatea cuvântului la voi! Fie-vă rușine! El voiesc să vă aducă dovezi!

Sgomotul e mare. Șeful de secțiune Stankovics voiesc să vorbească asupra amendamentului.

Amendamentul lui Frank s'a respins decâtă maioritare.

La ordinea zilei urmează afacerea alegerii deputatului conte Teodor Peiacevic.

Ivandia (Starcevician): Să se eximită o comisiune nouă pentru examinarea actului de alegere.

Urmează interpelațiunile.

Barcici: Interpelează pe guvern, dacă are în gând a face ceva în cazul decadentei materiale a Litoralului, dacă e guvernul în stare a-i pune stavilă acestei decadente prin investițiuni de stat, dacă guvernul voiesc să întreprindă ceva spre a aduce echitate în măsurarea dărilor dintre posesorii de corăbii croați ai Litoralului și între posesorii de corăbii Fiumani?

Barcici continuă: Dela introducerea sistemului dualistic, ministrul unguresc cearcă cu toată ocașiunea a nimici Litoralul croat. Baro-nul Rauch a creat actul infam, pe care voi îl numiți tranșacție sub pretextul avantajului material al țerii; acel act a și adus numai decât folosul său — singuraticilor. Acum această politică se continuă. Guvernul de aci spriginesce pe cel unguresc și deputații din dieta comună spriginesc pe ambele guverne. Țerile țermurene disprețuesc pe acesti tradatori și Cameleoni și acum se resbună asupra lor. Răsbunarea e după chipul vredniciei voastre și Ungaria stat de splendoare exterioară și de cerșitorie internă își împlinesce partea sa la aceasta. Căpitanii croați de corăbii, fala țerii noastre, trebuie să primească funcțiuni subordonate; dările plățite îndoit de către posesorii nostri de corăbii nu li se restituie și comerțul nostru marin de odinioară înfloritor se duce la

sapă de lemn. (Strigări din stânga: Din literă în literă toate sânt adevărate!)

Starcevic: Vom vedea cum veți vota; spuneți-mi cum se numește un astfel de stat? (Strigări din stânga: Jivio!)

Barcici: Starcevic a spus adevărul. E un stat tâlhăresc.

Vorbitorul țice că voiesc să definească ținuta partidului lui, ce voiesc să ocupe față cu comisariatul Ramberg și țice: A fost pentru Croația totdeauna o norocire, de câte ori a guvernat o mână de feră a unui general austriac și aceasta e de a se preferi totdeauna unui guvern imoral, corupt, nedrept și neconstituțional. În Croația nu se mai răspătesc omenia și caracterul, ci infamia. Dietele noastre provinciale sânt numai nisce societăți de asigurare pentru legile unguresci, cari sânt totdeauna îndreptate în contra poporului. De aceea mai preferim un regim strict, dar' echitabil, decât o constituție, care e putredă până în fundament, care demoralizează și nimicesce poporul. Această constituție duce poporul la desperare și revoaltă. Monarchia are 300.000 soldați, pe care îi poate mîna în timp de pace în contra cetățenilor de onoare. Aborul e încordat în mașină până aproape de plesnire. Noi vom deschide însă fitilul și vom împedeca exploziunea, până ce vor sosi, țile grele pentru această monarchie. Dacă va sosi acest timp — și el nu e departe — poate că încă în acest an — atunci vom închide fitilul și vom bate icul, ca cazanul să erumpă și monarchia să se ruineze în atomii ei putrezi. Noi vom apăra numai aceea părticică, ce se numește Croația. (Strigări entusiastice de „Jivio“ din stânga.)

Hincovici: Cere restabilirea forestierului suprem Anderca, care nu scie croățesce, în corpul oficialilor forestieri de stat, și ocuparea postului său prin un oficial croat. Vorbitorul polemizează timp de o oră și jumătate contra Banului.

Ungaria în anul 1884

înaintea străinătății.

Cetim în „Allgemeine Zeitung“ din München (mai înainte din Augsburg):

„Sub aparența unui guvern constituțional a unei stăpâniri parlamentare a majorității se ascunde în Ungaria o viață și o agitație semi-barbară și medievală a marelui masse a poporului. Cunosători ai țerii de dincolo de Laita până la Dunărea de jos resumează experiențele lor culese pe scurt într'acolo: Întreaga administrație e coruptă, poporul preste tot brutal și cu totul nematur pentru ceea-ce sportul nobilimii înalte și inferioare numește „constituție.“ El își face datoria, dacă alege la comandă sau pe cel ce

secretar adevărat și activ, pe care se sprigina societatea, ca pe umerii lui Atlas, părintele Calinescu a ajuns la alte mări, și a legat secretariatul de gard. De atunci ne muncim cum putem.

— Nu mă mir dar', că despre activitatea societății voastre nu se aude nimica. În Ardeal „Asociațiunea Transilvană“ face minuni, lucrează din răspuțeri, edă o foaie, întemeiază școli.

— Destul, nu-mi face capul călindar cernăuțian. Mura nu pică singură în gură, și noi sântem așa de mulțumiți cu soarta noastră, încât nici nu gândim la înființări de școli. Doar' nu vom face și noi lux ca Nemți, care cu tate, că au toate institutele, toate scoalele și totă cultura în mâna lor, mai înființază încă în mulțime de locuri „Deutsche Schulvereine.“ Chiar damele nemțesci din Cernăuți au înființat o astfel de societate, deosebită de ceea a bărbaților. Noi n'am mâncat mătrăgună să pierdem timpul cu astfel de lucruri, și de aceea nu avem aici nici o societate de felul acesta, căci atât bărbații, cât și damele noastre, au alte teburii mai însemnate.

— Îmi pare rău, dar' trebuie să-ți spun, că astfel elementul român din ce în ce se va tot perde și se va cutropi. Dar' se na mai vorbim de aceste lucruri, că mă supără; spune-mi mai aveți și alte foi?

— Am avut și o „Steluță“ care a luminat un an, dar' s'a stins.

— Era bună?

— Poporul țicea că e scrisă după gust

Foița „Tribunei“.

Convorbiri din Cernăuți.

(fine.)

— Avem „Candela“, țiar bisericesc, care este merit să lumineze preoților nostri.

— Ei, și luminează?

— Luminează cât poate și ea, d'apoi veți, preoții nostri sânt oameni cu minte; ei țic, că candela se aprinde numai la morți în casă, și de aceea n'o lasă să lumineze.

— Va să țică n'o abonează?

— Ba, o abonează de frica consistorului, dar' nici de frică n'o cetesc. Și au dreptate. La noi preoții nu sânt proști ca pe la voi; ei studiază 16 ani, trec universitatea, fac chiar și doctoratul în teologie, sânt prin urmare oameni propoși și dobă de carte; au dar' dreptate, că după-ce s'au popit, nu se ocupă nici cu „Candela“, nici cu literatura, nici cu știința, ci rumegă toată viața lor nemărginitul material de știință, cu care s'au adăpat în școli. Și au ce rumega, slavă Domnului, și au și vreme.

— Dar' pentru aceea, se ocupă cu bună seamă cu mult interes de starea economică a poporului, de crescerea lui, de înaintarea lui în cultură, formează în tot satul societăți de cetire pentru popor, formează școli, sîtrpesc beția . . .

— Ce idei necoapte mai ai și tu! Doar' nu sânt preoți catolici sau uniți să facă aceasta. Preoții nostri cu cultura lor înaltă, doar' nu vei cere să-și bată capul cu astfel de nimicuri,

și să-și peardă vremea cu nisce moci de țerani.

— Sânt toți așa?

— Ba sânt și câțiva nebuni — rari nantes în gurgite vasto — cari scriu și cetesc, și-și bat capul cu poporul, și caută să-l lumineze și să-l îndrepteze, dar' slavă Domnului, acestia fiind puțini, nu sânt în stare să-și strice și să-și adimenească pe ceilalți.

— Dar' mi se pare că pentru cultura poporului român aveți o societate aici în Cernăuți.

— O da, avem o societate, care are casă și loc aici, și stă foarte bine.

— Cu bună seamă lucrează foarte mult pentru cultura poporului.

— O da, publică în tot anul câte un călindar.

— Cum, numai atâta?

— Dragul meu, leoaica are numai un puțiu, dar' acela e leu! Eată aici e călindarul. Pofitim cetesc și te încredințază. Eată aici e un articol despre va ci; trebuie să fie din peana secretarului-redactor, că-i bine tradus, căci secretarul nostru traduce foarte bine din limba germană, mai cu seamă articole asupra materialismului, pe care le cetesc în conferențe publice aici în Cernăuți. Publicul îl admiră cât de bine cunoaște din scoarță n scoarță pe Darwin, Buckle, Büchner, Moleschott și pe alți filosofi vii și morți. Pentru dînsul este deci o jucărie a redigii un călindar atât de instructiv ca acesta. Uite, aici ai o poezie, și dincoace câteva poezii.

Nu ție dor de poezii? Ascultă una care începe așa:

De acorduri plângătoare

A destinului dușman,

Plin e valsul țeu Fantoame

Scumpe-amice Ciprian; — — —

apoi urmează:

Ca un fantom ai fost iubite,

etc. . .

și sfîrșese așa:

Și-a vesti viitorimei

Arsa inimă de jale

A lui „Ciprian“ întristul

Capăt al vieții sale.

— Destul! strigaiu atunci, destul cu poesia; îmi pare rău de bietul Ciprian, că îl neliniștiți și în groapă cu astfel de versuri. Dar' se nu uităm vorba. Societatea literară de aici are o menire foarte mare, și secretarul ei ar trebui să fie viața și inima tuturor întreprinderilor, ar trebui să fie cel mai cu carte bărbat din Cernăuți, ceea-ce din redactarea acestui călindar nu se prea vede.

— Dragul meu, noi ne formăm secretari, cum formează pedagogul studenți buni. Fii încredințat că nimenea n'a picat cu hîrzobul din cer, prin urmare nici părintele Calistrat nu s'a născut secretar, cu atâta mai puțin redactor; dar' este băiat bun, și avem nădejdea, că mai petrecând vre-o câțiva ani la secretarlicul societății, va deprinde a ceti și a scrie bine românesce, mai cu seamă dacă în tot anul va redigia un călindar ca acesta.

— Ați avut și alți secretari?

— „Au fost, au fost, dar' nu mai sânt“ cum țice poetul, căci unul care în adevăr era

toamnă în păhar mai bine și dacă la porunca „ideii de stat“ maghiar unesce și în cas de nevoie maltratează pe Nemți, Jidovi, Sași și Români.

Acest regat „constituțional“ Ungaria are, precum rezultă deja din ultima propoziție, și „naționalitățile sale, ascultători fără voie și auto-nomiști...“

Cearta cu Croații a trecut din anul 1883 în anul 1884, și în loc de a se așeza s'a înflăcărat tot mai tare. Partidul intransigenților de sub Starcevic a ajuns întărit în dieta croată, și și caracterul conciliant al noului Ban, al contelui Khuen-Hedervary n'a isbutit să evite scandalul cel mai necuviincios. Starcevicianii au trebuit să fie scoși afară din sală, „independenții“, mai deschiși la față cu o nuanță, au urmat de bună voie, și dieta consistătoare încă numai din așa numiții naționali, abia a mai putut face încă altceva, decât a vota măsuri coercitive în contra libertăților țării. Croatul uredse pe Maghiar de când lumea, cu deosebire tare dela 1884, și tocmai dela timpul acesta încoace, din zilele banului Ielacsics, Croații au la curte multă trecere. Croații pretind în timpul nostru al „naționalităților“ o Croație mare sau regatul triunit Croația, Slavonia și Dalmația și la spatele acestei agitațiuni, în care prin Slavismul crescător al Austriei mereu se toamnă uleu, este idea triadei, zugrăvită de pe părți de către scriitorii cu înținare la curte. În legătură cu aceasta stă moderația bădătoare la ochi a lui Tisza față cu Croația, cu toate că față cu Maghiarii îi este gura plină de amenințări...

„Tisza nu a cuteza a face a doua încercare, mai bine s'a cugetat la o reformă a casei de sus, ceea ce trebuia să se întempe de mult. Vorbirea de tron ungară dela 29 Septembrie a anunțat această reformă, a pus totodată în perspectivă o prelungire a perioadei dietale pentru a tăce încâtva mai mult abuzul dela alegerile nou; a pus în perspectivă dărmarea porții de fer dela Dunăre și a amenințat de a delatura frecările dintre naționalități, confesiuni și clase sociale. Noile alegeri, de sine se înțelege, au dat ca și în Spania un rezultat ministerial; totuși numărul antisemiților s'a sporit. Tisza a încrețit fruntea și a amenințat cu măsuri extraordinare de loc în interesul ordinii și al adevăratei libertăți.

„Ministrul de finanțe, contele Szapary a a parat cu norocita sa conversiune de rentă și cu un deficit înșchimb, întocmai ca dl Dunajewski în Reichsrath-ul austriac, unde din bilanț mai lipsește numai 15 milioane.

„Raportul sanitar al ministrului de interne, a declarat fără înflorire, că populațiunea de 16 milioane s'a sporit abia cu 68,707; că mortalitatea între copii e extraordinară; au căzut jertfă morții numai în un an 1/4 de milion de prunci sub 7 ani; 40 procente fără a fi primit ajutor medical! Mai același raport și la adulți; în 1816 casuri autoritățile au trebuit să pedepsească din

lui, și popa, care o redacta își da multă silință; a jertfă și bani și timp, dar' nefind spriginit, a încetat cu redactarea.

— Este o raritate pe la voi să află popi cu atâtă zel, dar' este trist că atât public român, și atâtă căpăținoși căți aveți aici, să nu fie în stare a redacta măcar atâtă foaie. Cel puțin ați recunoscut meritele fostului redactor și l-ați recompensat?

— O da, soția sa i-a cusut trei brâne roșii, dar' nu a venit încă permisiunea să le poarte.

— Du-te naibii cu bodogăneala ta. Să eșim la primblare, căci sunt sătul de tablourile ce 'mi le-ai înfățișat până acuma.

Astfel făcând îl apucau pe prietinel meu de mână și eșirăm pe stradă. Înserase și aveam de gând să mă mai duc undeva, ca să întâlnesc încă v'r'un cunoscut din vremea studiilor mele. Atunci îmi spuse prietinel meu, că societatea „Armonia“ reprezintă în acea seară o piesă teatrală. Primii dar' cu bucurie să mă duc la teatrul de amatori, și mărturisesc că nu mă căiesc. Se reprezenta Bacalul Tulungea, comedie de V. Merariu, și jucată foarte bine de tinerii diletanți și de frumoasele diletante. Succesul a fost strălucit. Uitasem toată cazania prietenului meu, și am petrecut câteva oare foarte bine. Atât autorul, cât și diletanții au fost viu aplaudați; publicul era foarte mulțumit, ear' eu mai mult decât toți, și cu această impresie plăcută părăsiu Cernăuți. Armandeanu.

oficiu pe părinți și tutori. Lipsesc medicii cer-cuali, ajutorul trebuie să se aducă adeseori fără de folos din locuri depărtate. Stradele sunt mai adeseori așa de rele încât medicul abia sosese după câteva zile. Într'aceea Pesta se înfrumusețează din an în an.

„Idea de stat unguerească“ cu silă de limbă obligată a influențat așa de avantajos, încât ministrul de instrucție Trefort în un circular adresat gimnasiilor și scoalelor medie a fost silit să declare, că candidații ungueresci au căzut la depunerea examenului de primire la academia orientală din Viena din cauza necunoștinței limbii germane! La însinuarea pentru institutele militare ale armatei comune încă nu le merge mai bine! Tinerii patrioți, cere ministrul, pre lungă forța de limbă, a trebui totuși mai mult forțați spre studiarea limbii germane...

„Dacă nemșese scrisul diar „Pester Lloyd“ își spală mâinile față de ruinele financiare și defraudățiunile din Austria făcând: Har d-lui, că noi nu sântem ca aceea; el uită, că corupțiunea în Ungaria e cu mult mai de-cădută, că nici siguranța publică nici comunicațiunea nu sânt sigure. Nici poliția nici poșta nu ofer publicului garanță destulă. Altundeva se plâng în contra excesului de zel al poliștilor; cum stă lucrul însă cu o poliție, care copere? În capitala Pesta însăși întreaga poliția e faimoasă? Defraudățiunile oficianților de poștă se repetază.

„Într'aceea d. de Tisza a trebuit să se cugete la reforma casei magnaților, carea trebuie se-și deee consimțământul la reforma ei proprie. A venit apoi la idea de a se apropia de un conservativ vechiu încăpăținat, de boronul Senyey. Senyey a fost considerat mai înainte numai ca un moștenitor al liberalismului ungueresc, ca un comandant al concentrării în dos. Baronul încăpăținat s'a învoit cu planul lui Tisza, a lăsat să fie numit president al casei de sus și *Judec curiae*, s'a folosit însă de loc de ocaziune încă la luarea presiului pentru a se presenta ca omul cel vechiu care ar pute face și opoziție. „Liberalismul“ ungueresc simte dureri reacționare de foale.

„Cu toate acestea statul maghiar ca un tot se ține mai strâns decât Cislaitania și nu fără o atențiune panică urmăresc politiciii acolo destrămarea clădirii învecinate. — Da, dacă ar ave numai Slavii pe Maghiari pe partea lor, s'au cel puțin dacă ar voi Maghiarii să închidă ochii! Aceasta a cugetat d-l Dr. Rieger, conducătorul Cehilor bătrâni, și o isprăvească în Pesta pe timpul delegațiunilor. D-l Rieger, care, atât în lăuntru cât și în afară a fost prea prețuit, a comunicat de curând în clubul Cehilor bătrâni rezultatul intervențiunii sale diplomatice. El a liniștit pe deplin pe Maghiari, expunându-le deosebirea dintre Slavismul „politic“ și cel „literar“. Slavii din Cislaitania nu ar fi având de cuget de a spăria pe Maghiari cu milioanele de Slovaci; ei voiesc să susțină cu dinșii numai comunicațiunea literară.

„Această șiretenie a trebuit să facă pretutindine sânge rău. Au alarmat Cechii tineri prin rostul lui Iuliu Greg, că aceasta e o tradare față de „frații“ slovacesci, cari nu vor pute fi dați uitării nice-când. Maghiarii, cari cunosc foarte bine însemnătatea propagandei „literare“ și sânt sătui până prestă cap de Croați, au declarat, că ei nu se amestecă în certele cislaitane; dar' ei ar fi făcut „tracșia“ cu un stat unitar și ar sci ce să facă îndată ce paciscutul celalalt n'ar mai rămâne intact...“

Cronică.

Maiestatea Sa, dupa o faimă înregistrată de „Kolozsvary Közlöny“, va veni la toamnă în Transilvania, spre a asista mai întâiu la manevrele de honveți împregiur de Murș-Oșorhei și a lua apoi parte la vânătorile împregiurul Gurghiuului.

Dia Sft-lui Botez se va sërba aici din partea soldaților români prin părintele Popoviciu, capelan militar al garnizoanei, la biserica din suburbiul Iosefin, unde se va sërviși sfîșirea apei cu pompă militară convenită. Mulți ne vom duce cu dragă inimă spre a asista la acest act înșuflețitor, care în felul seu ne mai dovedese încă și aceea, că este totuși și o autoritate publică în monarhia aceasta, care vrea și să știe și să ție seama și de noi Români, altcum atât de horopiși în țeara lor.

Postal. Cu ziua de ađi oficiul postal din Elisabetopole devine poștă de stat.

O întimpinare. Primum din Alba-Iulia scriile următoare:

Fie-mi permis ca să mai sulevez odată cestiunea noastră socială. Cele mai mici opide unde se află Români încă ne dau de scire, că sânt mai deștepți în cauzele sociale decât noi. Întreb pe cei ce au pretenția de a fi conducători nostri aci în loc și în comifat preste tot, ce s'a făcut în cauza înființării unei casine române ca să nu fim nevoiți a răteci unul în dreapta și altul în stânga prin birturile și cafe-nelele ovreesce? Până când publicul român din giur și călătorii ce se abat pre aci vor fi lipsiți de a se bucura să ne vadă strînși la un loc și întimpinându-ne frățesce unii pe alții? Oamenii vrednici cu sciință de carte și cunoscință de lume avem în loc, ne lipsește puțină bunăvoință reciprocă. Să avem deci ambițiunea de a fi cunoscuți ca oameni harnici! Aci unde avem în mijlocul nostru un regiment de ostași bravi Români, e chemarea noastră să facem să vadă, că ne încălđim la privirea lor. — Puțină bunăvoință reciprocă, și treburile noastre vor merge înspre mai bine. Unul mai pretențios decât altul, — nu vom sosi departe. Oamenii vrednici, șapte advocați la număr, doi protopopi cu calități de preț, dar' nevedite, excepțiune făcând dela funcționarii tot atât de vrednici, ce-i avem earăși aci, sântem chemați la o viață socială mai plăcută. Nu ne lipsește nici vre-o cățiva cetățeni români sdraveni, și din convingere sigură afirm, că avem pe partea noastră și pe preoții și învătătorii din giur — lipsește numai ca să îi cuprindem în mijlocul nostru.

Nu vorbesc publicului cetitor al diarului în care scriu această părere prea modestă; vorbesc numai cu noi despre ale noastre afaceri, așa precum se cade să le isprăvim pentru lauda noastră: Să lăsam dar' micile certe familiare, de care sântem cuprinși și să ne pornim la lucru, ca să se strîngă pe lângă noi cei chemați și să ne consolidăm.

Ridicarea posturilor de judecatori suplenti la tablele reg. ung. În ședința de ieri a casei deputaților ministrul de justiție a așternut proiectul de lege despre ridicarea posturilor de judecatori suplenti la tablele reg. din Budapesta și Murș-Oșorhei. Conform acestui proiect vor fi la tabla reg. din Budapesta 142 de posturi de judecatori cu trei clase de câte 3000 fl. 2600 fl. și 2400 fl. cu câte 500 fl. bani de curtiar; la tabla reg. din Murș-Oșorhei 27 de posturi de judecatori în două clase de salar de câte 2100 fl. și 2000 fl. cu câte 300 fl. bani de curtiar. Numărul judecătorilor din Budapesta se statorește în clasa primă de salar cu 42, în a doua cu 50 și într'a treia ear' cu 50. — În Murș-Oșorhei rangează în clasa primă de salar 12, în clasa a doua de salar 15 judecatori. Judecatorii suplenti actuali devin judecatori și rangează în clasa ultimă de salar. Până când numărul judecătorilor aparțitori rangului mai înalt nu scade la numărul stabilit aici, se poate asigura numai salarul clasei din urmă. În cazul unei numiri nouă judecătorului nou numit rangează numai în clasa ultimă de salar, înaintând ex offo judecătorul, care e mai aproape de clasa superioară de salar, dacă ar deveni vacant vre un loc în aceasta, după ce s'a ajuns numărul sistemizat.

Din Deva ni se împărtășese o glumă de tot hazlie: Se scie, că consilarul ministerial Berczely este exmis pentru vizitarea tribunalelor. În 10 ale l. c. dimineața se întâlnește un scriitor de al notarului public din Deva cu un scriitor dela tribunal și îi spune că Berczely a sosit la Deva și e încuartărit în birtul cel mare. Scriitorul numai decât se duce la tribunal — cu toate, că erau abia 7 1/2 oare dimineața — și trimite pe servitor în toate părțile după președinte, judecatori, cancelisti și diurnisti. În 10—15 minute apoi tot personalul era în oficiu, fiesce-care la masa s'a arangiându-și prăvuindu-și actele, cu un cuvânt lucrul cu toți, par'că i-a luat cineva pe dindărăt! Când colo ce să veđi? Într'un târziu au auzit, că Berczely acela n'a fost altul, decât notarul public din Orăștie... Tabloul!

Tot din Deva ni se comunică, că în contra primarului ales Ladislau Márkosy, care n'a fost nici alegător în comună, s'au făcut mai multe proteste, și poate se vor mai face, însă tot în zadar, că domnișorii din comitatul Huniedoarei vor întogni trebile așa, ca primarul acela să rămână până prin August, când să va întempla restaurarea pe 6 ani la oraș! Vai de țeara noastră, când un tinerel fără praxă eșit mai eri alaltăieri de prin școli conduce destinele unui oraș întreg!!

Ordin de ăi al Regelui României. „Monitorul oficial“ publică înaltul ordin de ăi cu ocazia anului nou:

„Virtutea militară este cea mai scumpă și nobilă moștenire a națiunii române.“

„A o păstra întreagă este cea mai mare dorință a inimii mele la care cuget neadormit.

Lucrați dar', fără preget, ca și întrecut, și astfel veți fi vrednicii urmași ai vitejei strămoșesci și la înălțimea tradițiunilor militare.“

„Oficieri, supt-oficieri și soldați, vă urez un an bun și fericit!“ Carol.

Societatea musicală de ajutor reciproc „Odeon“ Diarul musical „Doina“ face cunoscut, că s'a format în Bucuresci o societate pentru ajutorarea artiștilor, a cărei lipsă era foarte mult simțită.

„Economia națională“ Această revistă a intereselor economice române, pusă sub direcțiunea dlui P. S. Aurelian, va apăre odată pe săptămână și anume Lunea.

Etată sumarul primului număr ce a apărut în 1 Ianuarie v.: Partea economică. Mesagiul Regal și cestiunea economică. Agiul aurului și debaterile camerei. Scrisori din Franca: Situațiunea la încheerea anului 1884. Partea agricolă și industrială. Un nou tratament contra floxerei. Partea comercială și financiară. Comerțul internațional de lână. Modificările introduse în legea Caselor de credit agricol. Corespondență și diverse. Comunicări din Brăila. Fapte științifice agricole, industriale și comerciale. Revista comercială. Oborul Bucuresciului. — Bursa.

Din Roma se telegrafează că pericolul exundării Tibrului deocamdată e delăturat. A început a sufla vânt despre meadă-noapte.

Rectificare. În nr. 3 al diarului nostru din 4/16 Ianuarie a. c., col. 4, șirele 31 și 40 e a se ceti „piraiilor“ în loc de „privaiilor.“

Mulțumită publică.

Dl Petru Mihaly de Apsia proprietar a binevoit a dona reuniunii fem. rom. din Sibiu cu ocaziunea loteriei 5 fl. v. a.; d-nul Alexandru Frenț advocat 1 fl.; d-nul Demetriu Coltofean paroch gr. or. a trimis prețul dela 6 losuri adecă 3 fl. v. a., pre care le-a donat reuniunii; d-na Maria C. D. Ottetelesian: 1 polipastru din mărgele de sticlă.

Pentru care comitetul le aduce mulțumită pe calea aceasta.

Sibiu în 4/16 Ianuarie 1885.
Maria Cosma m. p. Anastasia Tomam m. p.
președintă. secret.

Înștiințare.

P. T. DD., cari au răspuns prețul pentru „Învățământul intuitiv“ sânt rugați a fi cu răbdare. Opul din lipsa numărului neîndestulitor de prenumerați — s'a pus sub tipar numai în zilele acestea, și în prevederea lucrului îngrămădit la tipografie numai prin luna lui Martie se va pute termina. — Prenumerățiuni se mai primesc tot a 1 fl. v. a., ear' după eșirea de sub tipar, cartea va costa pentru neprenumeranți 1 fl. 50 cr. v. a.

Gherla, 3/15 Ianuarie 1885.

V. G. Borgovan m. p.,
profesor.

Serviciul telegrafic

al
„TRIBUNEI“.

Budapesta, 16 Ianuarie n. Casa deputaților. Continuarea debaterii asupra budgetului ministerului de comerț. Szalay (stânga extremă) pledează pentru înființarea teritorului de vamă separat cândă a justifica observările de mai deunăđi ale deputatului Rác în contra lui Wahrmann. Wahrmann răspunde: faptul că dînsul ca fost comerciant funcționează astăđi ca referent al budgetului de comerț, s'ar pute reproba cu atât mai puțin, cu cât dînsul poartă oficiul acesta de 16 ani încoace. Legea de cămătărie dînsul a însemnat-o de o operă greșită a legislativei; s'ar pute însă ține numai drept un merit al seu, dacă fiind membru al partidului guvernamental a dat expresie independentă convingerii sale. (Aplause).

Paris, 16 Ianuarie n. Faime despre demisiunea ministrului de marină Peyron e neîntemeiată. Admiralul Courbet anunță luarea băilor de cărbuni minerali dela Kelung.

Frankfurt l. M. 16 Ianuarie n. Premiul pentru descoperirea omoritorului conșilierului Dr. Rumpf s'a urcat dela 3000 la 10,000 mărci.

Neapole, 16 Ianuarie n. După ordinel cel mai nou expediția menită pentru Assab pleacă Sâmbătă într'acolo.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

Bibliografie.

„Amicul Familiei.” Djar beletristic-illustrat. Nr. I. cuprinde: Principele Dimitrie Ghica (biografie cu portret). — Vieața jertfită. — Căminul istoric original de V. R. Buticescu (premiată cu un cotor de aur bătut cu petri nestimate și provădit cu o penă de aur.) — Magii dela răsărit și steaua (ilustrațiune). — Te iubesc atât de mult. — Ați, mâne și poimâne. — În vis. — Sufletul ușor. Poesii de Georgiu Simu. — Copiii. Scurtă ochire asupra lor și a obiceiurilor dela nascere și botez. — Studiu social de Eufrosina Homoriceanu-Stoenescu, academiciană etc. — Ortografia română cu litere latine între 1847—1860. — Studiu filologic-literar de Dr. Gr. Silași. — Cea din urmă luptă de gladiatori (ilustrațiune). — Închinare de anul nou (ilustrațiune cu text în poezie). — Părintele Carthausi. Roman de Br. Ios. Eötvös. — Cătră Lina. Poezie de C. Morariu. — Diverse: Scriitori români distinși. — Poveștile Peleșului în limba franceză. — Instrucțiunea publică în România. — Români din Macedonia. — Ce cântă paserile. Cea mai scumpă baserică. — Numărul ăilelor ferice. — Hărtia întrebuițată la electricitate. — Pe învăltoare: Serisurile unei Parisiene. — Schiță d. Maria de Saurenz. — Cronică contemporană. — Foileton original al „Amicului Familiei.” — Varietăți, o mulțime. — Bibliografie. — Posta redacțiunii.

Scriitori români distinși. Comisiunea literară a „Cancelariei Negruțiu” din Gherla a adjucecat premii de „distingțiune literară” pentru următorii scriitori români: dd. V. R. Buticescu asesor la tribunalul reg. în Bistrița, A. G. Draghicescu locotenent de artilerie în București și dna Eufrosina Homoriceanu-Stoenescu bacalareată în litere și științe, membră cu semne de distingțiune a mai multor societăți literare, științifice și filantropice etc. în Rîmnicul-Sărat — acordând: dlui V. R. Buticescu pentru novela istorică originală „Viața jertfită” un cotor de aur bătut cu petri nestimate și provădit cu o penă de aur, dlui A. G. Draghicescu pentru drama istorică originală scrisă în versuri „Asasinarea lui Mihaii Viteazul” 200 franci în aur și doamnei Eufrosina Homoriceanu-Stoenescu pentru studiul social „Copiii” 100 franci în aur.

Toate trei operele aceste urmează a se publica în ăiarul „Amicul Familiei” începând chiar cu numărul ăntăiu. —

Chiar acum s'a pus sub tipar în Tipografia „Aurora” din Gherla și până la finea lunei Martie va apăre:

Îndreptar teoretic și practic pentru învățământul întăiit în folosul elevilor normali (preparandiali), a învățatorilor și al altor bărbaiți de scoală. De V. Gr. Borgovan profesor preparandial (normal) în Gherla. Prețul de abonament e 1 fl., pentru care opul se va vinde cu 1 fl. 50 cr. — Abonamentele se se adreseze la dl autor ori la Tipografia editoare.

Bursa de Viena

din 15 Ianuarie st. n. 1885.

Table with financial data for the Vienna market, including gold and silver prices, exchange rates, and interest rates.

Bursa de Budapesta

din 15 Ianuarie st. n. 1885.

Table with financial data for the Budapest market, including gold and silver prices, exchange rates, and interest rates.

Bursa de București.

Cota oficială dela 14 Ianuarie st. n. 1885.

Table with financial data for the Bucharest market, including interest rates and exchange rates.

Nutreț de vite.

La bunul Haller din comuna Zoltan (lângă Sighișoara) cumpărat de un consort de locuitori din acea comună, se află de vândut 40—45 orgii de fân foarte timpuriu făcut și bun, între care se cuprind 7 orgii otavă, paie de ovės din 400 de clăi, paie de grâu din 130 de clăi, 150 hectolitre de ovės, 80 hectolitre de cucuruz, toate în prețuri foarte moderate.

Pentru acei cumpărători, cari ar cugeta să mănânce cu vitele lor nutrețul menționat pe loc, se va da gratis pašunitul de earnă până în 20 Aprilie 1885 c. n., mai multe staule (grajduri) și șopruri bine închise, ca adăpost pentru oi și o odaie de locuit pentru păzitori.

Informațiuni exacte se pot primi în Zoltan dela preotul român G. Vătășan, în Sighișoara, dela dl senator Ioan Siandru și în Sibiu dela Direcțiunea Institutului „Albina.”

Zoltan, 2 Ianuarie 1885.

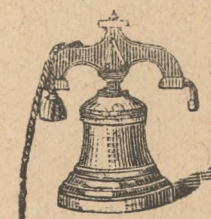
[117] 3—3

Administrațiunea moșiei.

Turnătoare de clopote și de metal alui

Antonie Novotny

se recomandă pentru facerea de clopote noue, pentru turnarea, din nou a clopotelor

sparte de toată mări-me, precum și pentru construirea a mai multor clopote în acord harmonic oferind garanță pe mai mulți ani. Montate cu chivere (coroane)

de lemn, fer turnat și bătut; astfel construite, că după-ce sînt usate pe o parte se poată fi învêrtite cu înlesnire în ori-ce direcțiune, prin ceea ce se evită creparea lor.

Cu deosebire recomand:

clopotele găurite și premiate

inventate de mine, care au un ton mai lung, mai puternic și mai adînc, ca cele de sistemul vechiu; un astfel de clopot în greutate de 300 punți egalează pe unul de 400 punți.

Recomand mai departe scaune din fer bătut pentru clopote solide și frumoase, clopote pentru orologiu sau discuri pentru oroloage și toace din metal, precum și toate celelalte articole de alamă și metal aparținătoare de această categorie, cu prețurile cale mai moderate. Se construiesc clopote și pre lungă plătire făcută în rate.

Clopote dela 300 punți în jos, precum și stropitoare de mână se află totudeauna per magazin.

Pentru comande binevoitoare, care se efectuează solid și cu punctualitate, se recomandă

Antonie Novotny.

[104] 12—12

Timișoara, Fabrică.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u.

Large table showing train schedules between various cities including Budapest, Arad, Timisoara, Sibiu, and Bucharest, with columns for train types and departure times.

Nota: Numerii încuadrați cu linii groase însemnează oarele de noapte.